

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2023

(2nd Year, 2nd Semester)

SANSKRIT**COURSE – XX / B****[Vedic Philosophy - Arthasaṁgraha]**

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

अधस्तनेषु प्रश्नत्रितयं समाधेयम्। सर्वेषां प्रश्नानां समाधानं सुरगिरा देवनागर्या
लिप्या च कार्यम्। सर्वे प्रश्नाः समानमानार्हाः। 10×3=30

- १। जैमिनिप्रणीतं धर्मलक्षणं किम्? अर्थसंग्रहप्रतिपादितेन धर्मलक्षणेन
साकमस्य विरोधोऽस्ति न वेति वैशद्येन विचार्यताम्। 2+2+6
- २। का नाम भावना? सा कतिविधा? शाब्दीभावनायाः साध्यं
साधनमितिकर्तव्यता च वैशद्येन लिख्यताम्। 2+1+7
- ३। यागस्य कति रूपाणि? “अग्निहोत्रं जुहोति” इति वाक्यं
कथमुत्पत्तिविधित्वेन स्वीक्रियते? अग्निहोत्रशब्दस्य नामधेयरूपेण
अङ्गीकारः सम्भवति न वेति विचार्यताम्। 1+5+4
- ४। ‘व्रीहिभिर्यजेत’ इत्यनया कस्य कं प्रत्यङ्गत्वं विधीयते? अङ्गत्वं च
कथं सम्भवति? ‘अरुणया पिङ्गाक्ष्या एकहायन्या गवा सोमं क्रीणाति’
इति ‘व्रीहिभिर्यजेत’ इत्यनयोः वाक्ययोः सादृश्यं वैसादृश्यं च समासेन
विविच्यताम्। 2+2+6
- ५। अधोलिखितेषु वाक्येषु यथेच्छं द्वयं व्याख्येयम्। 5×2=10
क) अथातो धर्मजिज्ञासा। ख) स्वाध्यायोऽध्येतव्यः।
ग) कर्ता चाक्षेपलभ्यः। घ) शब्दसामर्थ्यं लिङ्गम्।

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2023

(2nd Year, 2nd Semester)

SANSKRIT**COURSE – XX / B****[Vedic Philosophy - Arthasaṁgraha]**

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

अधस्तनेषु प्रश्नत्रितयं समाधेयम्। सर्वेषां प्रश्नानां समाधानं सुरगिरा देवनागर्या
लिप्या च कार्यम्। सर्वे प्रश्नाः समानमानार्हाः। 10×3=30

- १। जैमिनिप्रणीतं धर्मलक्षणं किम्? अर्थसंग्रहप्रतिपादितेन धर्मलक्षणेन
साकमस्य विरोधोऽस्ति न वेति वैशद्येन विचार्यताम्। 2+2+6
- २। का नाम भावना? सा कतिविधा? शाब्दीभावनायाः साध्यं
साधनमितिकर्तव्यता च वैशद्येन लिख्यताम्। 2+1+7
- ३। यागस्य कति रूपाणि? “अग्निहोत्रं जुहोति” इति वाक्यं
कथमुत्पत्तिविधित्वेन स्वीक्रियते? अग्निहोत्रशब्दस्य नामधेयरूपेण
अङ्गीकारः सम्भवति न वेति विचार्यताम्। 1+5+4
- ४। ‘व्रीहिभिर्यजेत’ इत्यनया कस्य कं प्रत्यङ्गत्वं विधीयते? अङ्गत्वं च
कथं सम्भवति? ‘अरुणया पिङ्गाक्ष्या एकहायन्या गवा सोमं क्रीणाति’
इति ‘व्रीहिभिर्यजेत’ इत्यनयोः वाक्ययोः सादृश्यं वैसादृश्यं च समासेन
विविच्यताम्। 2+2+6
- ५। अधोलिखितेषु वाक्येषु यथेच्छं द्वयं व्याख्येयम्। 5×2=10
क) अथातो धर्मजिज्ञासा। ख) स्वाध्यायोऽध्येतव्यः।
ग) कर्ता चाक्षेपलभ्यः। घ) शब्दसामर्थ्यं लिङ्गम्।